Cumhuriyet Dönemi'nde Deneme

Cevap Anahtarı · Kısa Çözümler

KOLAY Isınma Soruları (1–10)

1. **1–c 2–e 3–d 4–b 5–a**
   Bu eserler Cumhuriyet Dönemi denemesinin bilinen örnekleridir.

2. **D – D – D – Y – D**
   1960 sonrasında deneme konu bakımından çeşitlenmiştir.

3. **E) Nurullah Ataç**
   Nurullah Ataç, dil konusundaki tutumu ve denemeleriyle dönemin öncü adıdır.

4. **B) Beş Şehir**
   Tanpınar, Beş Şehir'de Ankara, Erzurum, Konya, Bursa ve İstanbul'u anlatır.

5. **Tanzimat – Cumhuriyet**
   Cumhuriyet'in ilanından sonraki kültürel gelişmeler türün olgunlaşmasını sağlamıştır.

6. **A) Nurullah Ataç**
   Nurullah Ataç (1898-1957), 1923-1960 arası denemenin temsilcisidir.

7. **B) Mağaradakiler**
   Bu Ülke, Mağaradakiler ve Kırk Ambar Cemil Meriç'in eserleridir.

8. **siyasi – sosyal**
   Bu dönemde çok sayıda şair, yazar ve araştırmacı deneme türüne yönelmiştir.

9. **A) Ağır, süslü ve yabancı sözcüklerle yüklü bir dil kullanması**
   Ataç, yabancı sözcüklerden arınmış, yalın ve konuşma diline yakın bir Türkçeyi savunmuştur.

10. **C) Ah Beyoğlu Vah Beyoğlu**
    Salâh Birsel, Kahveler Kitabı ve Ah Beyoğlu Vah Beyoğlu gibi denemeleriyle tanınır.

ORTA Pekiştirme Soruları (11–20)

11. **1923-1960: Nurullah Ataç, Sabahattin Eyüboğlu, Ahmet Hamdi Tanpınar, Yahya Kemal · 1960 sonrası: Nermi Uygur, Cemil Meriç, Salâh Birsel, Doğan Hızlan**
    Gruplandırma, yazarların deneme türündeki eserlerini verdikleri döneme göre yapılır.

12 **E) Nermi Uygur**
Dilin Gücü ve Yaşama Felsefesi gibi eserlerin yazarı Nermi Uygur felsefe kökenlidir.

13 **D) Mehmet Kaplan**
Bu eserler Mehmet Kaplan'a aittir.

14 **D – D – Y – D – D**
Cemil Meriç, deneme türündeki eserleriyle tanınan bir düşünce adamıdır.

15 **E) Sanat, edebiyat ve dil**
Bir cumhuriyet kültürünün oluşturulmaya çalışıldığı bu dönemde denemeler sanat, edebiyat ve dil üzerinde yoğunlaşmıştır.

16 **D) Edebiyat Konuşmaları**
Kahveler Kitabı Birsel'e, Bu Ülke Meriç'e, Beş Şehir Tanpınar'a, Diyelim Ataç'a aittir.

17 **B) Enis Batur**
Enis Batur, 1960 sonrası deneme yazarları arasında anılır.

18 **Örnek: Toplumda yaşanan siyasi ve sosyal olaylar; bilim ve teknolojideki gelişmeler (ayrıca pek çok şair, yazar ve araştırmacının bu türe yönelmesi).**
Değişen toplum, denemenin ilgi alanını da genişletmiştir.

19 **A) Günce – deneme**
Günce, Nurullah Ataç'ın günlük türündeki eseridir.

20 **Örnek: Ataç, yabancı sözcüklerden arınmış ve konuşma diline yakın bir Türkçeyi savunmuştur. Bu anlayış, onun denemelerindeki yalın, içten ve devrik cümlelerle kurulan samimi üslubunda da görülür.**
Yazarın dil görüşü, denemelerinin biçemine doğrudan yansımıştır.

ZOR Düşünme Soruları (21–30)

21 **C) I, II ve IV**
1960 sonrasında çok sayıda şair, yazar ve araştırmacı deneme yazmıştır; III yanlıştır.

22 **C) Mağaradakiler – Salâh Birsel**
Mağaradakiler, Cemil Meriç'in eseridir.

23 **C) Aziz İstanbul**
Yahya Kemal'in İstanbul üzerine düzyazıları Aziz İstanbul adıyla yayımlanmıştır.

24 **E) 1950'lerden sonra deneme yazarlarının sayısı azalmıştır.**
Parçada yazar sayısının azaldığına dair bir bilgi yoktur; tersine tartışmanın çok seslileştiği belirtilir.

25 **D) IV**
Nesillerin Ruhu, Mehmet Kaplan'ın eseridir.

26 **B) Siyasi-sosyal olaylar ile bilim ve teknolojideki gelişmelerin etkisiyle konu çeşitliliği kazanması**
Diğer seçenekler denemenin her dönemde görülen genel özellikleridir.

27 **A) Nurullah Ataç**
Dilin kendi kökünden türetilen sözcüklerle zenginleşmesi görüşü, öz Türkçeyi savunan Ataç'ın anlayışıdır.

28 **D) Nermi Uygur – 1923-1960 – Mavi ve Kara**
Nermi Uygur 1960 sonrası deneme yazarıdır; Mavi ve Kara ise Sabahattin Eyüboğlu'nun eseridir.

29 **D) Şehirlerde yeni yapılaşmaya tamamen karşı çıktığı**
Yazar "Yeni binalara karşı değilim" diyerek yapılaşmaya tamamen karşı olmadığını belirtmiştir.

30 **Örnek: Konu: Sosyal medyada paylaşılan mutluluk. Ana düşünce: Paylaşılan mutluluk çoğu zaman yaşanan mutluluğun yerini alıyor olabilir.**
Konu güncel, ana düşünce kişisel ve düşündürücü olmalıdır.